

Zakrycia brzegowe gwiazd przez Księżyc

Zakrycia gwiazd przez brzeg tarczy Księżycy są zjawiskami chętnie obserwowanym przez miłośników astronomii. W czasie tego rodzaju zakrycia gwiazda niejako „ślizga się” po brzegu tarczy Księżycy i zakrywana/odkrywana jest przez nierówności terenu, wzgórza, brzegi kraterów itp.

Rejestracja zakryć brzegowych umożliwia nie tylko uściślenie parametrów orbity Księżycy, lecz, przede wszystkim, stworzenie dokładnych profili brzegu jego tarczy. Jest to, w pewnym sensie, jedyna metoda weryfikacji naziemnej zdjęć obszarów powierzchni naszego naturalnego satelity możliwych do obserwacji jedynie przez sondy kosmiczne. W szczególności, dotyczy to obszarów podbiegunowych Księżycy, gdzie wnętrza niektórych kraterów pogrążone są w wiecznym cieniu.

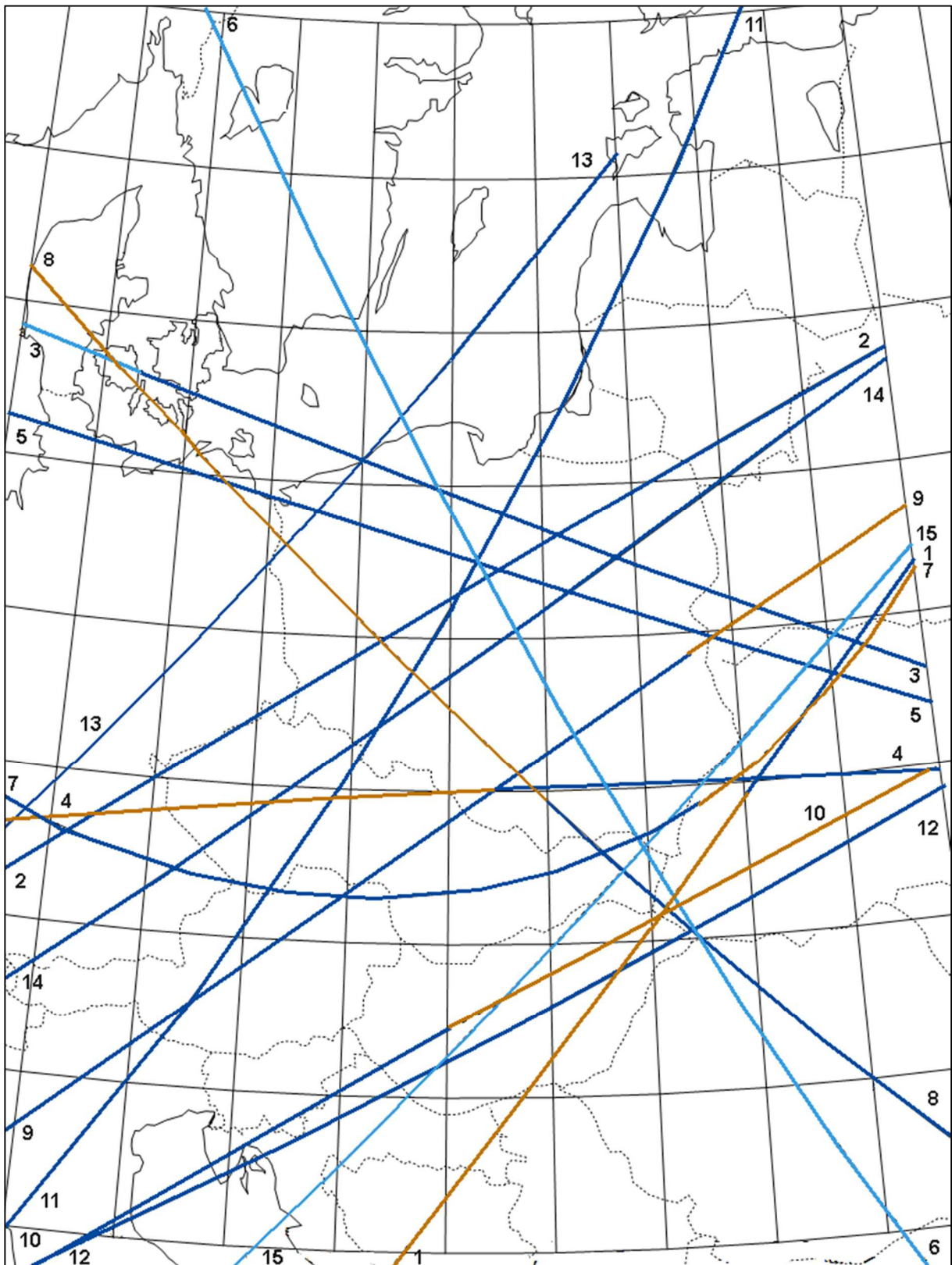
Załączona mapa i zestawienie podaje informacje o wszystkich zakryciach brzegowych, których pasy w 2024 r. przechodzą przez obszar Polski, bądź w pobliżu jej granic³⁵.

Poniższa tabela podaje następujące dane:

- Nr** – kolejny numer zakrycia brzegowego na załączonej mapie,
- Data 2024** – miesiąc i dzień wystąpienia zjawiska,
- UT** – godzina wystąpienia zjawiska (UT),
- ZC** – numer gwiazdy w Katalogu Zodiakalnym (ZC: 4 cyfry) lub SAO (5-6 cyfr),
- mag** – jasność gwiazdy (magnitudo),
- F_k** – faza Księżycy (ujemna - malejąca, dodatnia - rosnąca). Skrót „zać.” oznacza zjawisko odbywające się podczas zaćmienia Księżycy.
- Elon** – elongacja Księżycy od Słońca
- CA** – tzw. kąt wierzchołkowy zjawiska, liczony wokół brzegu Księżycy od najbliższego wierzchołka terminatora ku południowi (S) lub ku północy (N).
- A_k** – azymut Księżycy (liczony względem północy) (dla Warszawy),
- h_k** – wysokość Księżycy nad horyzontem (dla Warszawy),
- Nr zakr.** – numer zakrycia w tabelach na str. 218-225 (brak numeru oznacza, że zakrycie, jako takie, nie będzie widoczne z wybranych miast lub wystąpi tuż za granicami Polski)

Nr	Data 2024	UT	ZC	mag	F _k	Elon	CA	A _k	h _k	Nr zakr.
		h m				°	°			
1	I 17	15 05	184	6.0	+0.44	83	16.4 S	159	43	6
2	20	18 01	584	6.1	+0.77	122	12.7 S	164	61	9
3	II 16	21 30	556	5.4	+0.52	93	0.7 N	271	29	28
4	III 14	17 12	486	5.3	+0.24	59	3.4 S	242	46	39
5	15	19 11	647	5.4	+0.35	73	2.0 N	260	40	40
6	IV 20	21 58	1712	3.6	+0.92	146	-13.3 S	208	36	55
7	V 2	2 32	3164	4.5	-0.43	82	2.7 N	138	8	—
8	11	18 44	1008	5.3	+0.16	47	11.9 N	275	32	60
9	VIII 26	3 04	545	4.1	-0.53	93	11.3 N	152	59	87
10	26	3 43	552	2.9	-0.53	93	10.9 N	169	61	—
11	IX 15	21 08	3175	4.7	+0.92	148	4.4 S	188	19	93
12	X 23	23 22	1206	5.9	-0.53	94	5.2 N	84	28	—
13	XII 5	17 10	3018	6.4	+0.20	53	15.4 S	219	5	—
14	7	19 19	3303	6.4	+0.40	79	13.3 S	230	12	146
15	13	17 59	560	3.6	+0.96	158	-21.4 N	113	46	—

³⁵ Occultation Prediction Software by David Herald [online] <http://www.lunar-occultations.com/iota/occult4.htm> (dostęp 1.12.2023)

- przy ciemnym brzegu
- przy jasnym brzegu
- przy ciemnym brzegu, Słońce powyżej 5° pod horyzontem
- przy jasnym brzegu, Słońce powyżej 5° pod horyzontem